

A cserépfedés szabályai

Nélkülözhetetlen kiadvány szakembereknek

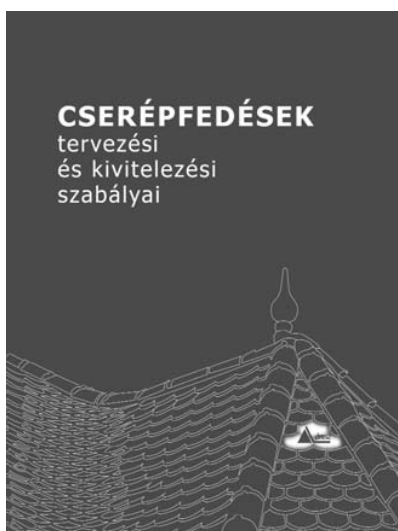
A magastető – s e kategórián belül a cserépfedés – az épületek egyik legmeghatározóbb építészeti eleme. Lehet hagyományos és modern egyaránt, s minden feltétel adott, hogy akár műemléképületen is korszerű legyen, függetlenül attól, hogy a tetőteret hasznosítják vagy sem. Ehhez persze minőségi anyagok felhasználására, körülmintően összeválogatott kiegészítőkre, alaposan megtervezett részletekre és gondos kivitelezésre van szükség, hiszen a tető a környezet legváltozatosabb és talán legintenzívebb hatásainak van kitéve.

E szakmai terület szabályozására létrejött összefogás keretében, hosszas előkészítés és több mint egy évi alkotó munka után elkészült P és már nyomdában van P a Cserépfedések tervezési és kivitelezési szabályai című ÉMSZ könyv, amit hamarosan az olvasó is a kezében tarthat. A kiadvány közel száznyolcvan oldalon mutatja be a magastetők és a cserépfedések kialakításának szabályait.

Az élet minden területén szükség van szabályokra, amelyeket ha ismerünk és betartunk, akkor vélhetően kevesebb hibával, kevesebb konfliktussal intézhetjük mindennapi dolgainkat. Ilyen előírások a társadalomban a jogszabályok, a műszaki életben a szabványok. Mindegyiknek jellemzője, hogy P többé-kevésbé P közmegegyezésen alapulnak. A műszaki életnek azonban nincs minden területe szabályozva, pedig szükség van rendezőelvekre e területeken is. Ezt az úrt a szakmai szövetségek töltik be, hiszen képesek szélesebb szakembergárda bevonásával közmegegyezésen alapuló szabályozást létrehozni.

Az ÉMSZ néhány évvel ezelőtt elhatározta, hogy kidolgozza a cserépfedésekről szóló szabálygyűjteményét. A könyv megjelenését a szövetség, a hazai cserépgyártás képviselői, a lelkes elméleti és gyakorlati szakemberek, valamint a kiadványhoz anyagi támogatását adó szervezetek áldozatvállalása tette lehetővé.

Az eddig megjelent ÉMSZ szakönyvek sorában ez a könyv a hatodik, s legalább akkora várakozás előzi meg, mint a korábbiak.

1. ábra A Cserépfedések tervezési és kivitelezési szabályai könyv borítója

A mai korban szinte minden műszaki ág megismeréséhez igen sok könyvet, szakfolyóiratot és egyéb kiadványt kell áttanulmányozni. Ezek beszerzése a jelentős anyagi kiadásokat, valamint mérhetetlenül sok időt és fáradságot vesz igénybe. Sokszor a kellő ismeretanyag összegyűjtése legalább egy, néha két-három idegen nyelv ismeretét is igényli. Igaz mindez az építészet területén is.

A Cserépfedések tervezési és kivitelezési szabályai című könyv összegyűjti azokat a fontosabb ismereteket és előírásokat, amiket más szakmai kiadványokban alig-alig lehet fellelni. Ebbe a körbe a jogszabályokban, szabványokban megfogalmazott előírások is beletartoznak. A mű az előírások részletes ismertetésén túl azok értelmezésével is segíti a felhasználókat.

A szakembereknek szükségük lehet egy-egy különleges esetben eligazításra. Ilyen lehet például a faanyagok vizuális osztályozása. A kiadvány ezt ugyan nem tartalmazza részletesen, de megadja, hogy hol lehet utánanézni, milyen szabvány foglalkozik a kérdéssel. Ebből az elgondolásból kapott helyet a könyv elején a fontosabb szabályozások címeinek gyűjteménye is. Az előírások dzsungelében néha az ilyen összeállítás nagy segítség lehet.

Már a könyv ötletének születésekor megfogalmazódott, hogy további kiad-

ványok kidolgozása is szükséges, hiszen a magastetőket nem csak cseréppel lehet fedni. Mivel azonban ezek fedése jelenleg többnyire cseréppel történik, a cserépfedési szabálygyűjtemény kidolgozása történt meg elsőként. S mivel a tetőszerkezeteket külön tárgyaló könyv a tervek szerint nem jelenik meg, a sorozat első tagjaként a magastetőket érintő szabályok tárgyalását is ez a gyűjtemény vállalta fel. Ezért a kötet két részre tagolódik: az első a magastetőkkel és a fedés általános elvével foglalkozik, a második rész a cserépfedés szabályait, kialakítását tárgyalja.

A könyv a könnyebb eligazodás érdekében fejezetekre s több alfejezetre tagolódik. Ez a felépítés teszi lehetővé, hogy az adott kérdéskört a lehető legnagyobb mélységig megismerhesse a felhasználó anélkül, hogy a kívánt kérdéskörhöz nem kapcsolódó részleteket is el kelljen olvasnia. A Cserépfedések tervezési és kivitelezési szabályai nem regény, nem kell az elejétől a végéig végigbongészni ahhoz, hogy az olvasó megkapja a választ kérdésére. A szerzők fontos célja volt, hogy a kötet segítsen eligazodni szinte minden területen, s kézikönyvként naponta lehesen használni tervezőként, kivitelezőként, vitás esetben akár szakértőként is.

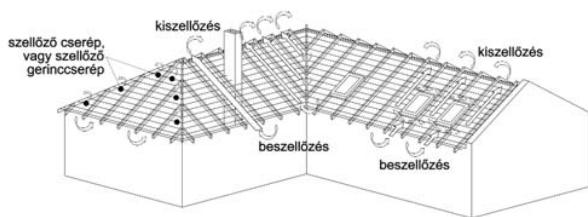
Az első rész (A tetőről általában) pontosan meghatározza, mit is értünk magastetőn, majd a magastetővel és a cserépfedéssel kapcsolatos fogalmakat sorolja fel P az eddigi ÉMSZ kiadványokhoz viszonyítva a legbővebb fogalomtárral.

A 4. fejezet a magastetőkre vonatkozó általános követelményeket tárgyalja, részletesen és érthetően vázolja a magastetőkre vonatkozó jótállási (garancia) szabályokat és ismerteti a kötelező alkalmassági idő és a szavatosság fogalmát.

Szintén a 4. fejezetben kerülnek ismertetésre a magastetőkre vonatkozó általános minőségi előírások, a felhasznált faanyagra, az ácsszerkezetre és a tetőfedésre vonatkozó minőségi előírások.

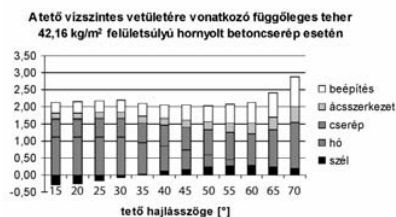
A könyv szerzői fontosnak találták, hogy a tetők kialakításához a lehető legtöbb segítséget adják. Ezért az 5. fejezetben (A tetőt érő hatások és a következmények) a hatások felsorolásával és bemutatásával rendszerezik a legfontosabb igénybevételeket.

A számszerűsíthető hatások meghatározásához képleteket, illetve könnyen használható táblázatokat adnak meg. A fejezet a hő-, a nedvesség-, a pára-, a hang- és a mechanikai hatások tárgyalásán túl kitér a tetőrétegek szellőzésére is, valamint bemutatja a helyes lég- és párazárás kialakítását és a kényes pontokat, megadja a jelenlegi előírásokat a légzárás követelményeire.

2. ábra A tetőrétegek szellőzésének általános sémája

A terhek számításának ismertetésekor a könyv bemutat egy érdekes diagramot a tető terheinek teherkomponenseire. Az ábra a laikusok között általános tévképzet eloszlatására szolgál, miszerint a tető terheit leginkább a cserépfedés súlya határozza meg. Holott még a nehéz cserépként számon tartott betoncserép a legáltalánosabb 450-os tetőnél is a számított terheknek még a harmadát sem éri el!

3. ábra A tetőterhek arányainak összehasonlítása a tető hajlásszögének függvényében hornyolt betoncserép esetén

Szintén az 5. fejezet tárgyalja a tűzvédelmet, valamint a rovar- és gombakárosítás elleni védelmet. A vonatkozó jogszabályok ismertetésével segít eligazodni az előírásokban, és néhány tanáccsal is szolgál a gyakorlati élet kérdéseire.

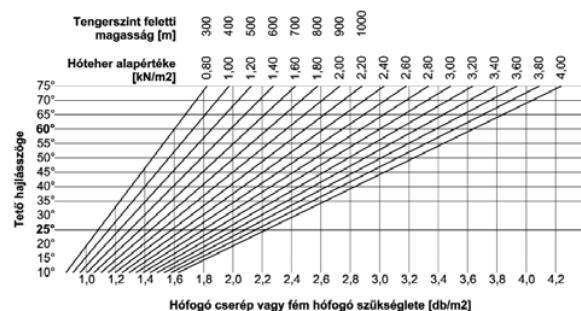
Ez a fejezet veszi számba a napsugárzás hatásait, valamint a vegyi és biológiai hatásokat is. A napsugárzás káros hatásai mellett a napenergia hasznosításának módozatait is felsorolja. A vegyi hatásokon belül a korrózió kialakulására illetve annak elkerülésére találunk ismereteket.

A 6. fejezetben kapott helyet a fedőanyagok áttekintése. Ez a fejezet a

magastetőknél előforduló fedésfajtákat gyűjti össze. Megadja a fedőanyagokkal szemben támasztott általános és különleges követelményeket, valamint a fedőanyagválasztás mellett a fedőanyagok fajtáit és azok fedésmódjait is.

A könyv első részének 7. fejezetében az alátét héjazatok kialakításával foglalkozik. Ez az ÉMSZ gondozásában megjelent kiadvány cserépfedésekre vonatkozó rövidített változata. Olyan kiegészítő információk is szerepelnek ebben a fejezetben, melyek az alátét héjazatokról szóló irányelvben nem találhatók meg. Ilyen például az alátét héjazat kiválasztási módszere, ami jelentős segítség lehet a könyv használata során, valamint néhány kisebb pontosítás is helyet kapott.

A 8. fejezet az első rész utolsó nagy fejezete, melyben a beépített szerelvények kérdését tárgyalja a könyv, ezen belül a tetőablakokat, a tetőkibúvókat, bádogos szerkezeteket, valamint a tetőbiztonsági szerkezeteket. Részletesen kitér a hófogóra és hófogó rácsra, a tetőjárdaakra, a tetőlépcsőkre és a biztonsági tetőkampóra (létrahorog).

4. ábra A hófogók szükséges mennyiségének meghatározása diagramból

A szabálygyűjtemény második traktusa foglalkozik a cserépfedéssel. E rész tárgyalja a fedési fajtákat, a fedés készítését és végül a cserépfedés részleteképeit. A második rész az elején ismerteti a cserépfedések fajtáit és azok tulajdonságait.

A 3. fejezet a cserépfedés készítését mutatja be. A fejezet célja nem 'pót-könyv' kívánni lenni, mindössze a helyes technológia ismertetése és a gondot okozó területek megemlítése a célja.

A második rész 4. fejezete A csatlakozások kialakítása címet viseli. Ebben a fejezetben kaptak helyet a csomópontok és a részleteképzések megoldásai, a szöveges leírás mellett gazdag ábragyűjteménnyel.

A könyvnek ez a része nem kívánja követni más hasonló témájú kiadványok példáját, ezért nem ad közre univerzális részletrajz-gyűjteményt. Ez kezdettől fogva elhatározott koncepció volt, hiszen tapasztalatunk szerint az egyedi épületekhez mindig egyedi részletmegoldások szükségesek, és csak a legritkább esetben lehet hatékonyan utánozni a mások által elkészített csomópontokat. Általában egyszerűbb a részletrajz önálló elkészítése, mint egy gyártói CD-ről letölteni a kiválasztott rajzot, és valamilyen CAD programmal fáradtságosan addig alakíttatni, amíg a céljainknak megfelelő nem lesz.

Ehelyett azt az utat választottuk, hogy P a lehetőségeinkhez képest P több példát mutatunk be, s ezek alapján mindenki kidolgozhatja saját részletmegoldását. A példák alkalmasak arra, hogy a lehetőségek széles palettáját ismertessék, esetleg érdekes ötletekkel szolgáljanak, emellett a fontos kérdésekre (pl. ki- és beszellőzés, alátét fólia csatlakozása, stb.) felhívják a figyelmet. A rajzok mellett a kialakítások elméleti háttérére is kapunk szöveges eligazítást, amivel az esetleges hibák el-

kerülhetjük, illetve megtudjuk, hogy milyen kérdésekre kell odafigyelnünk, milyen szempontokat kell figyelembe vennünk.

A könyv elkészítésében igen nagy szerepe volt a hazai cserépgyártás képviselőinek és a tetőfedő szakma elismert szakembereinek, akiket önzetlen segítségükért őszinte köszönet illet. Reményeink szerint a tervezők, a kivitelezők,

tetőfedők, ácsok, szakértők, építészeti tanuló diákok és tanárai, valamint az építészeti iránt érdeklődők hasznosnak fogják találni a kiadványt. Bizunk benne, hogy a kötet eléri legfontosabb célját: a cserépfedés szakmai színvonala egységesen tovább emelkedik, és a szakma mind elméleti, mind a gyakorlati síkon tovább fejlődik.

Varga Ádám
okleveles építészmérnök
ÉMI Kht.